

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 4 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Negoț românesc.

Luna trecută a eșit în tipar »Anuarul băncilor române«, în care ni-se dau date despre starea și mișcarea băncilor noastre. Din el vedem, că noi Românii avem până acum 75 de bănci, în toate părțile locuite de Români și 2 în înființare, adică vor fi în curând 77. Băncile aceste sânt bune, căci ele fac mult bine poporului și cu vremea, când vor fi în stare să scărească cametele, vor fi și mai folositoare. Dar' de astă-dată nu despre bănci voim să vorbim, ci despre *negoful cu mărfuri*.

Tot în anuar aflăm, după bănci, înșirate *societățile noastre de negoț*, adică însoțiri pe acții, cari au bolte (prăvălii, dugheanuri) de mărfuri. Societăți de aceste nu avem atâtea, ca bănci, ci cu mult mai puține, de oare-ce de terenul negustoresc ne-am apucat abia de curând.

Insoțiri de negoț avem în total 10. Eată aceste însoțiri:

Cea mai veche însoțire este însoțirea din *Blaj*, numită »Consum«, întemeiată la 1899, cu un capital de 40 mii fl. Are o boltă în Blaj, căreia îi merge foarte bine. Pe anul 1898 a avut venit curat de 2259 fl. 16 cr.

La 1896 s'au întemeiat alte două mari însoțiri, anume: »Concordia« în Sibiu și »Asociațiunea de consum« în Făget.

»Concordia« este cea mai mare însoțire de negoț a noastră, cu un capital de 100.000 fl. Are trei bolte: în Sibiu, Făgăraș și Alba-Iulia și un magazin de mărfuri în Căneni (România).

»Asociațiunea din Făget (comit. Caraș-Severin) are capital de 21.530 fl. și o dugheană mare în Făget.

La 1897 s'a întemeiat în Dej însoțirea »Mercur«, cu capital de 25.000 fl. și cu o boltă în Dej.

La 1898 s'au întemeiat alte patru însoțiri de aceste, anume:

Insoțirea »Comerciantul« în Bistrița, cu 20.000 fl. și o boltă.

»Severineana« în Caransebeș cu 58.500 fl. și o mare dugheană.

»Verendineana« în Verendin, comitatul Caraș-Severin, cu capital de 2000 fl. și o dugheană. Apoi

»Comoara«, însoțire de negoț în Sasca-montană, cu o dugheană.

Mai nou întemeiate sânt 2, anume: »Bănușa«, în Bania (comit. Caraș-Severin) și »Societate comercială în Gerboveș« (valea Almagiului).

Insoțirile aceste negreșit, că sânt puține, față de numărul de aproape 3 milioane de Români. Ne mângăie însă nădejdea, că an de an numărul astorfel de societăți se va înmulți, ear' de altă parte cu bucurie și însuflețire națională constatăm, că în cei din urmă 10—15 ani s'a sporit și înmulțit numărul *neguțetorilor români*. Până-când mai nainte nici în orașe, nici pe sate nu găseai aproape nici un neguțetor din nația noastră, azi cu bucurie vedem, că prin orașele, pe sate și chiar în orașele mai mari Români de ai noștri și-au deschis negustorii. În jurul Sibiului și Brașovului, pe Țeara-Oltului și în Bănat se află un număr însemnat de comercianți de ai noștri; tot asemenea găsim Români ocupându-se cu negoțul prin Țeara-Hațegului și Zarand, pe Țernave și în Munții-Apuseni și mai rar dăm de

bolte românești și pe Câmpia Ardealului, prin Sălagiu și Bihor.

Aceste, iubiți cetitori, sânt încă începuturi, dar' începuturi bune și cari făgăduesc mult pentru viitor pe acest teren. Și eată pentru-ce făgăduesc mult: Insoțirile noastre de negoț și mai toți negustorii și negustorașii noștri înaintea și le merge bine. Pricina este, că Românul, ca în toate lucrurile, așa și la negoț, să poartă cu *cinste* și apoi are și cap, căci bunul și atotputernicul D-zeu l-a înzestrat cu *minte*, cu *deșteptăciune*. Cinste și deșteptăciune — aceste sânt două lucruri de căpetenie la negoț și apoi mai trebuie *bani*, firește, ca să poți începe negoțul. Dar' cu banii stăm așa, că o boltă începută cu capital mic încă va înainta, va înflori, dacă va fi cărmuită cu cinste și cu minte. Dela mic trebuie să începem, ca cu răbdare și grije, să ajungem la mare!

Dacă începuturile sânt bune, precum aievea bune sânt, vom merge cu siguranță înainte. Pe lângă plugărie și meserfi, noi Românii trebuie să îmbrățișăm cu toată căldura negoțul, care asigură o viață neatirnată. Trebuie, ca băieții noștri să-i aplicăm la negustorie și să nisum, ca prin ținuturile locuite de noi, să nu fie sat și orașel în care cel puțin un negustor român să nu-și fi pus piciorul.

Se înțelege, că publicul românesc trebuie să spriginească cu trup cu suflet boltele românești, numai cele românești, după zicala: »Nici un ac dela străin«.

Dar' despre acest lucru vom mai vorbi. m.

FOIȚA.

PLUGARUL.

Un obicei din Comăna-infer. (Țeara-Oltului).

Este un obicei vechiu poporal la noi, că acela care va eși mai întâiu cu plugul în prima Martie, la câmp, acela e silit a se da *plugar* a doua zi de Paști.

Îndeplinirea acestui obicei se face în următorul mod: În săptămâna Patimilor 2 ficiori tocmeșcă lăutarul (diplăș, ceteraș) și totodată acei doi ficiori sânt și chizeși (garanți) pentru plugar.

În noaptea spre a doua zi de Paști, plugarul pitulă grapa, ori unde va voi, numai să nu ese afară din curte, de regulă o ascunde în grajd sub vite, ori prin șopurile cu fân, se înțelege o grapă fără colți. După aceea se pitulă și el unde voește, dar' să nu ese din heiul lor, cam prin șopuri, ori prin groape în

pământ ori în buți, în urloaie, prin lăzile cu haine se ascunde.

A doua zi de Paști merg ficiorii toți la biserică, ear' când trage la axion (de eșit) es apoi ca să caute pe plugar. Și caută de toate le pune cu fundul în sus. În cas că nu-l găsește, atunci e silit a se face unul dintre cei doi chizeși, ceea-ce nu se prea întemplă, căci la cas că nu-l găsește atunci, promite chizeșii ceva cinste celui-ce va spune, atunci apoi e tradat. În anul trecut încă a fost tradat, l-au găsit sub un coteț de porci care era podinit. După-ce l-au găsit și au găsit și grapa, face sucituri de paie și îl leagă la fiecare picior pe din jos și pe din sus de genunche. Asemenea îl leagă la mâni și peste mijloc. Apoi trec două legături, una pe sub umărul stâng, ear' una pe sub umărul drept, formând la piept o cruce. Asemenea cu o legătură îi încunjură pălăria formând în vârful pălăriei o cruce stând în sus. După aceea pun pe grapă un

corman dela pluguri din vechime, ear' plugarul ia în mână un furcoiu și se pune și el pe grapă. Apoi apucă de fiecare cap al grapei câte un ficior, ridicându-l sus pe umere. Așa pleacă cu el la vale ca să-l moaie. Ajungând la vale îl pun jos, ear' plugarul își trage grapa și cormanu în vale, și începe a bate cu furcoiu în apă, sărind stropii în toate părțile, având grije totodată să nu-l poată muia. Dar' cu toată grija garanții sar la el, unul de pe țărmurul stâng, ear' celalalt de pe țărmurul drept, și îl bagă cu capu la afund, dacă îl pot, dar' se întemplă de îi bagă plugarul pe ei, dacă nu sânt mai tari ca el.

După-ce-l moaie bine îl pun ear' pe grapă și pleacă acasă cu el tot strigând, că:

Cât e ulița de largă
Numai pe-o parte mi dragă,
Pe partea de cătră vale
Că m'alina und' mă doare.

Acasă mănâncă bine. Apoi merg prin sat pe la ficiorii cei însurați în acel

Alegeri sinodale. În primăvara aceasta se fac alegerile de *deputați sinodali* (deputați bisericești) pe trei ani, preoți și mireni, în arhidieceasa română gr.-or. ardeleană și în diecesele Aradului și Caransebeșului, pentru sinoadele (adunări bisericești) ce se țin la Dumineca Tomii și zilele următoare în Sibiu, Arad și Caransebeș.

Consistoarele au luat deja măsuri pentru alegeri și au hotărât zilele, în cari să se facă. Astfel în arhidieceasă alegerile deputaților din cler se vor ține la 2 Martie st. v., ale deputaților mireni în sinoadele parohiale vor fi la 8 Martie, ear' întrunirea colegiilor mirenești de scrutiniu, Duminecă, în 12 Martie st. v.

În diecesa Aradului alegerile sinodale pentru noul period de trei ani se vor face la 1 Aprilie n. pentru deputații mireni și la 12 Aprilie pentru deputații din cler, pe teritoriul consististorului aradan; scrutiniul pentru colegiile mirenești va fi la 8 Aprilie. Pe teritoriul consististorului din Oradea-mare alegerea deputaților mireni se va face la 25 Martie n.; scrutiniul la 21 Aprilie n., ear' a deputaților din cler la 5 Aprilie st. n.

Tot cam în acest timp se vor face alegerile și în diecesa Caransebeșului.

Indemnăm pe parochienii români gr.-orient. a se interesa de aceste alegeri și a lua parte la ele în număr cât de mare și a alege de deputați pe aceia despre cari știu, că pe lângă scopurile mari bisericești, poartă grije și de lipsele și de nevoile cercului, care 'l-au ales.

La jubileul Metropolitului Mihályi. Escel. Sa I. P. S. Domn Dr. Victor Mihályi, arhiepiscopul și metropolitul Românilor gr.-cat. din prilejul jubileului său — despre care am scris în nrul trecut — pe lângă multe felicitări și adrese, a primit felicitare dela toți trei episcopii sufragani, anume dela episcopul Pavel din Orade, dela ep. Radu din Lugoj și Szabó din Gherla. Toți îi doresc viață îndelungată și sănătate, că să poată păstori cu vrednicie pe fii sei credincioși. Astfel d. p. episcopul Pavel zice în adresa sa:

an, unde îi cinstesc cu mâncări, beuturi și ouă roșii. Apoi merg cu jocu în prundu satului, unde joacă toată ziua.

Ear' pentru fiecare joc le dă fata câte două ouă. Seara se despart mulțumind și strângând fetele ca semn de mulțumire și iubire; totodată chemându-le și pe a doua zi la joc.

Așa trec Paștile la noi.
Comana-inferioară, 21 Aprilie 1899.

Ioan Popa,
pedagog.

Moartea voinicului.

— Baladă populară. —

Culeasă de Teodor A. Bogdan, inv. în Bistrița.

Floare albă-a socului
Jos în țeara Oltului,
In marginea codrului,
La fântâna cerbului,
Cine zace singurel?
Da un mândru voinicel
Tinerel și subțirel
Ca și tras printr'un inel.

»Nu vom înceta a înălța rugăciuni ferbinți la tronul lui Dumnezeu, ca să vă conserve scumpa vieță spre binele și înflorirea sfintei biserici și în special (cu deosebire) al provincii noastre bisericești de sub înalta-Vă guvernare spre prosperarea națiunii și bucuria noastră a tuturor...»

De așa vorbe mângâitoare și de laudă se bucură Păstorul cel bun.

De peste săptămână.

Intâmplările mai însemnate, ce s'au petrecut de curând, sânt următoarele:

Afacerea Iancu.

În afacerea lui Avram Iancu și a procesului dela Baia-de-Criș a celor trei tineri, cari au încununat mormântul lui Iancu, mereu scriu ziarele. A scris mai de nou frumos despre Iancu foaia săsească din Brașov, »Kronstädter Zeitung« și foaia »România Jună« din București. Foile din România vestesc, că »Liga culturală« din București voeste să facă o mișcare în afacerea aceasta și prin ținerea de întruniri și vorbiri să facă cunoscut mai deaproape și în România pe Iancu și afacerea născută din vătămarea neblejnică a procurorului Lazar.

Pentru Horia.

Vestisem în nrul trecut, că era să se țină săptămâna aceasta la Cluj procesul pentru Horia. E improcesuat fostul redactor al foii »Revista Orăștiei«, care precum știm a încetat de a mai eși. Această foaie adevă a adus în un număr al seu *portretul lui Horia*. Pentru acest fapt a fost improcesuată foaia, dar' precum a fost încunoștințată »Tribuna«, procesul s'a amânat până în Maiu.

Turburări în Viena.

În Viena sânt mari turburări de popor.

Luni, muncitorimea Vienei, social-democrații, au mers în masse compacte la reichsrath, pentru-ca să demonstreze. Nu sânt mulțumiți social-democrații Vienei cu reforma electorală întropusă pentru Viena și cu răspunsul guvernului dat la interpelarea făcută în chestia grevei lucrătorilor de mine. În treaga poliție a trebuit să fie mo-

bilisată pentru a împedeca mulțimea dela turburări. Muncitorimea voia să străbată cu forța în parlament pentru a ocupa galeriile. Poliția a trebuit să desvoalte cea mai mare energie pentru a o împedeca. S'au făcut multe arestări. Aceste știri ne vin dela Viena.

DIN LUME.

Răsboiul în Africa-de-mează-si.

Zilele acestea au sosit vesti uimitoare de pe câmpul de răsboiu. Englezii au câștigat o isbândă, au bătut pe generalul Burilor Cronje și 'l-au desarmat. Eată ce s'a petrecut:

Capitularea lui Cronje.

Capitularea lui Cronje s'a întemplat. Viteazul general, dimpreună cu trupele sale, e prins. Cronje și toți prizonierii vor fi espedați la Capstadt. Numărul lor este cam de 4000, între cari 1150 din Orange, ceialalți din Transvaal. Această mică trupă s'a susținut cam 8 zile față de 56.000 de Englezi, cu 180 de tunuri. Ei au capitulat numai atunci, când impresurați din toate părțile, s'a văzut, că jertfirea mai departe nu are înțeles. Isbânda, prima isbândă a Englezilor, nu e mare. La această împrejurare s'a raportat exclamarea deputatului Regmond Joe, în camera din Londra, când s'a dat cetire depeșei lui Roberts. Regmond a strigat: »4000 de Buri luați în captivitate de câtră 56.000 de Englezi! Ce învingere glorioasă!« (Risete).

Continuarea răsboiului.

Știrea, că Krüger și Sleyu ar fi aplicați a cere pace, să desminte. Legațiunea din Bruxella a Transvaalului declară oficial, că deși Cronje a capitulat, răsboiul se va continua cu energie din partea Burilor, dacă Englitera nu va oferi pace acceptabilă. Nici chiar ocuparea capitalei Bloemfontein nu va împedeca pe Buri a se lupta mai departe.

Frunză verde iarba crește

De păzit cine-l păzește?

Il păzește-o copiliță

Copiliță ori măicuța?

Nu făr' vultur ear' grăește:

»Mori voinice ori te scoală,

Ori îmi dă și mie boală,

Că de când te tot păzesc

Puii 'n codru-mi flămânzesc,

Că de când te-am tot pândit

Puii 'n codru-o flămânzit,

Penele 'mi-s'o rărit

Și trupu 'mi-s'o răcit,

Penele 'mi-se răresc

Picioarele-'mi gălbinesc

Zi pe zi mă tot sfirșesc.

Și voinicul grâl eară:

»Grijește-mă pân' Joi seara,

Că eu Joi seara-oi muri

Tu puii 'ți-i hărăni,

Penele 'ți-sor desî,

Picioarele s'or roși,

Trupul tău ear' s'a 'ncălzi,

Sănătate 'ți-i găsi,

Numa de una te-oi ruga:

Să te duci la maica mea

Și să 'ncepi a cloncâni,

Maica afară-a eși

Și aminte 'și-a aduce

C'a avut un copil-dulce,

Pe care 'l-a blăstemat:

Fire-ai copil de minune

La toți de poveste 'n lume.

Poesii populare.

DIN INTREGALDE.

Culese de Lucreția Nestor, jună.

Trage mândră la urit

Ca și șerpele la rit

Că te-am cerut și n'ai vint,

Trage mândră la necaz

Ca și șerpele la iaz

Că te-am cerut și-ai rămas.

M'o minat maica la joc,

Să joc fata cea frumoasă

Cea urită șeadă-acasă

Să grijească de găini

Să nu ouă la vecini.

SCRISORI.

A patra prelegere economică în Seliște.

Conform programului cunoscut, Duminecă, în 25 l. c. s'a ținut aici, în Seliște, a patra prelegere economică, a cărei temă a fost: *întrebuințarea poamelor*.

Dl D. Comșa a înșirat la început diferitele moduri de întrebuințare a poamelor, afară de întrebuințarea lor în stare crudă. A recomandat pentru publicul mare întrebuințarea poamelor în stare uscată, espunând la înțelesul tuturor modalitățile cele mai priincioase în această chestie. Amintește de *cupatorul* așezat aici de cătră «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului» anume pentru uscatul poamelor, dar' care nu a prea fost folosit de publicul de aici și jur, aceasta din pricina unor presupuneri cu totul tot nebasate.

Dovedind ântăietatea și bunătatea poamelor uscate pe cuptoare de felul acestuia; față de poamele uscate pe așa numitele «*coșere*», îndeamnă publicul a se folosi în viitor de acest cuptor.

Vorbește apoi pe larg despre diferitele metode de a pregăti mierea de prune (lictar), «*uniul săracului*» — și a mierei de mere, pere etc., despre pregătirea vinarsului de prune și mere, despre vinul de mere și strugurei.

Prelegerea, ca și celelalte, a fost foarte instructivă și cu toate că obiectul tratat era în general tuturor cunoscut, totuși cu foarte multe cunoștințe nouă și foarte însemnate s'a îmbogățit fiecare.

În decursul prelegerii dl notar în pensie *Stefan Milea* a împărtășit mai multe povețe în ale pomăritului câștigate în urma îndelungatei praxe ce d-sa face în acest ram al economiei.

Dl prelegător D. Comșa a adus cu d-sa de astă-dată mai multe unelte ce se folosesc la pomărit, precum și diferite legume uscate, lictare etc., spre a fi văzute și examinate de cei de față.

Publicul s'a și interesat de acestea, cerând dlui Comșa diferite informațiuni, pe cari d-sa le și da cu cea mai mare bunăvoință.

La sfârșitul prelegerii d-sa a mulțumit publicului pentru căldura cu care a fost primite cele 4 prelegeri ale d-sale, având totodată firma speranță, că se-

mênța aruncată de d-sa în pământ roditor a căzut. Puternice strigăte de «*trăească*» au răsunit la adresa d-sale în public.

De astă-dată public din loc a fost mai puțin ca altă-dată, dar' totuși număr respectabil și am avut fericirea de a vedea pe mai mulți participanți și din comuna *Tilișca*, ceea-ce spre laudă le servește. Tot astfel înainte, căci prin aceasta umilit subscrisul spre cea mai mare bucurie și plăcere a sa nu va mai avea lipsă de a... stinge cărbuni de deochiat.

Prelegerea viitoare va fi Duminecă. Dl R. Simu va prelege din «*stupărit*».

Arghir.

PÂNĂ CÂND?

Cenade, la 1 Februarie 1900.

Sunt 2 ani trecuți, de când notarul cercual de aici cu numele, *Dékányi Ernő*, prin cercetare a fost oprit dela dirigătorie, lăsându-i-se în folosință cortelul, care-l plătim noi 3 comune, și salariul jumătate.

Ear' ca notar substitut a denumit prim-pretorul din Blaj pe *Dobolyi Sándor*, notar în Broșteni. Acesta venia, vezi bine, cam rar la noi, fiind ocupat în cercul seu.

Destul, că după câteva luni ne vedem în cancelaria notarială cu fiul acestuia, *Dobolyi Elemér*, care pe lângă afacerile notariale, ori mai bine zis lăsându-le aceste, se ocupa cu închisul vitelor de pe câmp, cu vînatul, execuțiuni, petreceri și câte și mai câte altele, recomandându-se pretutindenea de notar substitut.

La întrebarea ce 'i-s'a făcut în comitetul comunal de cătră dl preot *Aurel Harșan*, că: cine 'l-a denumit ca notar în Cenade? A răspuns, că dl *főszolgabíró*.

Atunci ce se vezi, spre mierea tuturor sare în apărarea pretinsului notar celalalt preot din loc *Crucian Mărginean* zicând, că «noi știm că pe dl notar 'l-a pus dl *fisolgábíró* aici, am văzut hârtia de denumire».

Urmarea a fost, că s'a încins o dispută lungă, care nu s'a sfârșit în șe-

dința aceea, ear' notarul văzându-se sprijinit pe lângă preotul numit și de câțiva Sași, a cerut dela comitetul comunal să-i dea un ajutor lunar de 40 coroane, căci el cu 60 coroane, cari dl *fisolgábíró* a fost dispus ca să-i capete din cassa comunală și cu salariul notarial de jumătate nu poate trăi împreună cu un adjunct. Și-a ajuns scopul, căci vre-o 7—8 inși dintre cei de față crezând, că cele 40 cor. are să le plătească comuna numai odată pentru totdeauna, s'au învoit, luându-se hotărîrea la protocol. Contra-propunerea dlui preot A. Harșan întemeiată pe împrejurarea, că comunele abia fiind în stare a plăti 8—1000 cor. anual în salariul notarial, cum se vor pute săli a da pe viitor peste 2000 cor., nici n'a voit notarul să o iee la protocol. Numitul preot a făcut arătare la prim-pretorul din Blaj, 'mi-se pare însă că fără rezultatul dorit, căci în o ședință următoare a comitetului a făcut propunerea: să se trimită o comisie la vicecomitele în Aiud, cu rugarea să se sfârșească cercetările cauzei notarului oprit *Dékányi E.*, de oare-ce comuna se simte prea îngreunată cu atâtea contribuiri nedrepte pentru susținerea notarilor. Propunerea s'a primit, alegându-se în comisiune domnii preoți: A. Harșan, Cr. Mărginean și proprietarul jidan *E. Nussbaum*.

În urmă ce s'a întâmplat? Preotul A. Harșan invitând pe ceilalți doi — după câteva zile — să se pregătească spre a pleca la Aiud, nu s'au învoit odată unul, altă-dată celalalt, până-când în fine Jidanul a spus verde, că numai el fiind Jidov în comună, de ce să-și facă drum și spese pentru Sași și Români, vadă-și ei de treburi. Ear' preotul Cr. Mărginean a zis în fața mai multora, că el nu merge la olaltă cu Jidanul, și dacă 'i-a propus colegul seu A. Harșan să meargă și numai amândoi, 'i-a răspuns că se va mai socoti. Așa a trecut mai bine de o jumătate an fără a se duce în îndeplinire o cauză atât de însemnată și lucrul stă baltă. Trist și dureros este, că preotul Cr. Mărginean — trecut fiind în tabăra străină ne face multe neplăceri și neamului rușine. Așa între altele cu prilejul alegerei de cas-sar comunal, a zis, că decât să voteze

Dragu-mi bădița spân
Că-i și tinăr și bătrân,
Ba 'mi drag cel mustăcios
Că-i și tinăr și frumos,
Dragu-mi omul ca mine
Că și noaptea vede bine,
Dragu-mi omu frumos
Că și noaptea-i vederos.

Rău îi stă muntelui rău,
Rău îi stă fără de peatră,
Ca și mie făr' de tată,
Și-i stă rău fără de brumă
Ca și mie făr' de mumă
Și-i stă rău fără de brazii
Ca și mie făr' de frați,
Și-i stă rău fără de flori
Ca mie făr' de surori.

Străinu-s Doamne străin,
Străinu-s ca pasărea
N'âm millă nicăirea.
Rău-i Doamne la străini
Ca și la iarbă 'ntre spini.

Tu urită, tu ciuhoasă
De ce ești tot mâniaasă
Că mâncarea nu 'ți-o mînc,
Beutura nu 'ți-o beau
Numai drăguțu 'ți-l iau.

DIN IGHIEL.

Culese de *Ilie Igna*, june.

Mare-i noaptea și nu dorm,
Tot mă-nvîrt și mă întorn,
Ca peștele 'n apă lină,
Ca omu 'n țeară străină,
Frunză verde rozmalin,
După nor vine senin
După dragoste suspin,
După senin vine nor,
După suspin vine dor.

De n'ar fi ochi și sprâncene,
De păcate nu m'aș teme,
Dar' ochi și sprâncene sînt
Păcatele-s pe pământ.

Dorul mândrei de n'ar fi
M'aș culca, m'aș hodini,
Dar' zău dorul mândrei este,
Noaptea din somn mă trezește.

Draga mea și nu-i a mea
Că-i acelui de colea,
Dar' să fură prin negură,
Dimineața își dă gură,
Dimineața 'n negură,
Seara dacă 'ntuneacă.

RIS.

Cănele cuminte.

Ean' uite, frate, ce-mi mai scrie Arsenie din America, că adevărat acolo se află câni, cari au mai multă minte decât stăpânul lor.

— N'ai să te miri, eu încă am unul așa...

cu Românii, mai bine dă vot Ungurilor și Sașilor, ceea-ce a și făcut ademenind și pe alți 3 Români de au votat cu un anumit Biró Dénes, fost gendarm, care căpătând și voturile Sașilor, a reușit ca colector față cu un candidat român, om cinstit, încât Românii de față s'au aprins de necaz și rușine, ear' cei din jur au zind s'au scârbit.

Dar' dl părinte Cr. Mărginean mai are și alte fapte — ca preot român — păcătoase. E în ceartă cu mulți fruntași din comună, a îndemnat pe credincioșii sei să nu iee parte la petrecerea școalei gr-cat. dată în 28 Ianuarie c., cu care prilej a vătămât cu vorbe grele pe Românii de legea gr-cat.

Aș mai pute înșira multe isprăvuri de ale dlui părinte, ca cele de sus, dar' pentru acum e destul. Întreb însă pe dl preot până-când tot așa? În d'al de felul acestora își crede dl părinte Mărginean împlinirea menirei sale, ca preot român? Trist, în adevăr trist!!

Un sătean.

DIN TURDA.

— Petrecerea meseriașilor români. —

Petrecerea meseriașilor români aranjată în 18 Februarie a succes în raport cu împrejurările nefavorabile destul de bine. E drept, că jurul a rămas, afară de câteva familii, departe de petrecere, dar' asta e a se atribui așa cred numai timpului de tot nefavorabil.

Cu toate acestea meseriașii pot fi mândri de rezultat, fiind aceasta prima lor petrecere în stil mai mare.

Dintre inteligenții din Turda, cari au luat parte, am remarcat pe dl Artemie Codarcea cu familia, dl căpitan Boldea, Iuliu Pop, preot; Alesandru Gaia contabil; apoi tineretul în corpore.

În pauză s'au ținut toaste însuflețite și cu tendență națională apreciând după merit și indicând calea pe care au să progreseze pe viitor meseriașii români. Au vorbit dl Art. Codarcea, Iuliu Pop, Dr. Pătăcean, Valer Moldovan. Musica a cântat »Deșteaptă-te Române« și alte melodii naționale.

Publicul din jur ar trebui să spriginească mai mult aceste petreceri atât de democratice și atât de importante din punct de vedere social-național, deasemenea și inteligența din Turda să nu uite că are datorințe față de clasa aceasta în formațiune a meseriașilor.

Cineva.

BUCOVINA.

Dulce Bucovina,
Veselă grădină,
Cu pomi róditori
Și mândri ficióri.

Așa ne descrie marele cântăreț Alesandri această frumoasă țărișoară, locuită din veacuri de Români. Și așa și este. Dar', fiindcă cei mai mulți din bunii cetitori ai »Foi Poporului« se bucurară numai de puținică școală, astfel numai din nume cunosc Bucovina, mulți, poate, numai cântarea aceasta. De aceea credem că le facem o plăcere, vorbind aci ceva despre această țărișoară, ca să o cunoască cât de cât.

Noi, Românii, precum știm, stăm aci ca Români dela anul 105 după Chri-

stos, când ne aduse aci marele împărat Traian. Atunci am cuprins noi Dacia, pe ruinele căreia stă azi Ardealul, Bănatul, România, Moldova, Maramurșul și celelalte părți locuite de Români.

Dar', după vre-o 260 de ani dela împoporarea Daciei cu Romani, începură a veni ca locuste seminții barbare din fundul Asiei. Dinaintea lor se retrăgeau în Ardeal Românii de pe șesurile Bănatului, României și de pe aiurea, că Ardealul este mai ridicat decât celelalte țări și mai muntos, ear' pe acele vremi era mai păduros de cum e azi. În Ardeal dară căutau scăpare frații nostri dinaintea barbarilor, și după-ce se retrăgeau barbarii ear' mergeau din Ardeal la vale cetele de Români.

Așa prin suta a 13-a după Christos s'a dus Radu Negru dela Făgăraș și a înființat România, ear' din Marmacia s'a dus Dragoș cu vitejii lui și a întemeiat Moldova. Vre-o 500 de ani așa au rămas. Dar' la anul 1775 au împreunat cu Austria partea de sus a Moldovei — numită Bucovina — și împreunată cu ea este până în ziua de azi, adecă ruptă de mama ei cea dulce, de Moldova. Unsprezece ani de zile după

Dr. G. Popovici.

aceea, adecă la anul 1786, împreună Bucovina cu Galiția și o ținură împreunată cu ea 62 de ani, adecă până la 1848. Acești 62 ani fură pentru Românii din Bucovina mai grei decât 62 de veacuri. Că în acest timp mulți din boierii lor luară lumea n' cap, numai să nu vadă suferințele bieților Români; alții se amestecară prin căsătorii cu Polecii și Leșii galițieni și se perdură pe veci pentru neamul nostru, tocmăi după-cum unii nobili români din Ardeal, părăsind biserica și limba românească, se făcură calvini și popistași și intrară în tabăra străină. Mai numai bieții țărani rămaseră credincioși legii, limbei și datinelor străbune. Ba, în Bucovina, după împreunarea ei cu Galiția, și țărani prind a se clătina. Că preoții și dascălii străini, cari intrară în locul celor de Român, spuneau la popor că limba moldovenească e o limbă țigănească și că D-zeu ascultă numai ruga rostită rusește.

Starea Bucovinei după împreunarea ei cu Galiția ni-o descrie un vrednic scriitor al nostru așa :

»Nici sângeroasele și necurmatele rășboaișe întemplate pe pământul Bucovinei, nici năvălirile sêlbaticе ale Tăta-

rilor și Cazacilor, nici năvălirile turbate ale Turcilor nu au adus mai multă stricăciune nației române din Bucovina, decât această împreunare nefirească cu Galiția restimp de 62 ani, lungi ca 62 veacuri. Căci în acest timp nenorocit o parte a Bucovinei a început să-și peardă fața sa cea românească, în acest timp poporul românesc a început strașnic a-și perde limba, apucând a se da la limba rusească, va să zică în acest timp s'a încuibat în Bucovina rădăcina unui rău, care cu greu se va mai stîrpi«.

Polecii și Leșii cari inundară Bucovina, după împreunarea acesteia cu Galiția, au fost varga lui Dumnezeu pentru Românii bucovineni. Dar' dădă Dumnezeu, că la 1848 se putu rupe Bucovina de cătră Galiția și se ridică la rangul de ducat neatirător decât de Austria. Este deci sub scutul bunului nostru Monarch, care ca un bun părinte face după puțință dreptate »tuturor popoarelor Sale«. Îndată după ruperea Bucovinei de cătră Galiția s'au ridicat un număr de bărbați însemnați, oameni cu multă carte și cu inimă caldă cătră țeara lor și cătră neamul lor. În frunte aveau pe vestita familie boierească Hurmuzachi și ajutor la greua muncă se duse din Ardeal vestitul dascăl Aron Pumnul. Acestora le steteră într'ajutor un șir lung de bărbați gata a jertfi totul, numai să aducă trebile țărișoarei lor la bine, să bage ear' limba românească în școale și biserici — că sub Polecii galițieni era scoasă — și tot Românul să nu se mai simtă rușinat, că e Român, ci mai virtos fălos să se țină, că este, ce este. Dar' rana ce o făcură străinii în trupul națiunei române din Bucovina era mult mai adâncă, decât să se poată vindeca așa ușor. Și acum mai sângeră încă, dar' e nădejde că bunii patrioți români o vor vindeca, că lucrează cu mare zel toți de toate părțile. Preoții propoveduesc în biserică, învățătorii în școală, ear' ceialalți cărturari care, unde-i e chemarea. Toți luptă pentru dobândirea drepturilor, și când toți luptă pentru un scop sfânt, învingerea e sigură.

Dee Dumnezeu, ca în viitorul cel mai apropiat să auzim că frații Români bucovineni și-au ajuns scopul!

Dr. George Popovici.

— Vezi ilustrația. —

Între luptătorii cei mai înfocați, pentru drepturile poporului român din Bucovina este Dr. George Popovici, deputat în sfatul țerei, ales de bravii Români munteni din cercul Câmpulungului. Dînsul spune pe față în sfatul țerei toate nedreptățile ce se fac Românilor, și cearcă pe toate căile cinstite a zădărnici lucrarea veneticilor, cari vor să scurteze întru toate pe Românii bucovineni. Este neînfricat în spuse și în fapte vrednic de un bărbat cu minte mare și cu inimă caldă. Dacă frații bucovineni vor vedea ca la nouele alegeri să aleagă tot bărbați ca Dr. George Popovici, atunci pot fi siguri, că isbânda e a lor. Eată de ce punem chipul acestui ales fruntaș al poporului Bucovinei aci, ca să-l vadă bunii cetitori ai »Foi Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Legumăritul la școala populară.

Prelegere ținută de d-șoara inv. *Elena Coman* în adunarea dela Călvaser a învățătorilor români gr.-cat. din desp. Sibiiului.

(Urmare).

Sălata.

Precum curechiul așa și sălata e una dintre legumele cele mai trebuincioase și care nu ar fi iertat să lipsească din nici o grădină de legume. Sălata încă este de două feluri și anume: de vară și de toamnă. Ea se poate sămăna și în straturi calde, de unde apoi se răsește în straturile din tabla grădinei, dar' se poate sămăna și de-adreptul în strat sămănându-se nu în șiruri, ci împărțiată. În șir numai răsădim sălata pentru a produce căpățină. Ea iubește pământul gras și țărinos, însă fără a fi gunoit proaspăt, îi place multă umezeală. Pe timpul secetei și ea are lipsă de a o uda cu apă, prin udătoare cu ciur. Trebuie să se plivească buruienile ce s'au ivit. Dacă voim ca să avem sălata cu căpățină, trebuie să o răsădim cea de primăvară eventual de vară în depărtare de o palmă, ear' cea de toamnă de două. Econoamele harnice, ca să aibă sălata tare de timpuriu, cu începutul lui Octomvrie dacă sunt presemne de toamnă lungă, ear' dacă nu, atunci pe la jumătatea lunii Septemvrie, seamănă sălata într'un strat. După-ce a răsărit și a crescut destul de mare, dacă vrem ca sălata noastră să facă căpățini de timpuriu, atunci în stratul bine lucrat o răsădim, ear' când timpul se răcește și pământul începe a îngheța trebuie să punem peste ea niște crengi și peste crengi paie. Primăvara când pământul se simte cald să depărtează atât crengile cât și paiile. Straturile trebuie făcute în față și nici-decât în dos, căci atunci tot lucrul ne-ar fi zădarnic.

Crumpenile.

Crumpenile, cari se mai numesc și cartofi și pere de pământ și barabule, pentru o familie sunt așa de lipsă, încât lipsa lor o simte atât bogatul cât și săracul și cu deosebire țărănimea noastră.

Sunt unele cari se fac de timpuriu și se numesc de vară și sunt unele cari le scoatem numai toamna și se numesc de toamnă sau de iarnă. Crumpenile nu cer loc bogat. Ele se mulțumesc și cu loc mai sărac și mai rece, dar' mai bine le prieste pământul ușor, năsipos. Cele de toamnă se pot pune la câmp afară, ear' cele de vară fiind de lipsă la bucătărie minteni-minteni, se vor pune în grădina de legume, unde pentru ele se va da o parte deosebită dintr'o tablă. Economii s'au îndatinat a pune crumpenile în cuiburi și în rinduri. Amândouă sunt bune, dar' noi voind a economisa câtuși de puțin vom face în modul următor, și anume: fiindcă pe crumpene se pot observa mai multe ochiuri și fiindcă din fiecare ochiu dă o plantă eventual o viță, noi ca să nu sămănam atâtea crumpene și totuși să avem roadă bună vom pune crumpenile în cuiburi sau în rinduri, însă tăiate în două, sau dacă crumpena e mare și în trei. Crumpenile se cultivă așa, că prin a doua jumătate a lui Maiu, după-ce au răsărit și sunt mărișoare se sapă odată, ear' a doua-oară se le săpăm cam deodată cu a doua săpătură a cucuruzului. Bine înțeles, că crumpenile e bine a se pune înainte de a se sămăna cucuruzul. Dacă lipsa cere, atunci crumpenile se sapă și a treia-oară, ceea-ce le prieste foarte bine. Când le săpăm a doua-oară, adunăm pământul moșinoinu pe lugeri, cât jumătate să fie acoperiți cu pământ, atunci produc mai bine și nu rămân crumpenile afară să inverzească și să se amărăscă.

Crastaveții.

Crastaveții cei atât de cunoscuți atât la țărănime cât și cetățenilor, nu trebuie să lipsească nici dintr'o grădină. Ei au natura de a-și întinde lugerii pe suprafața pământului sau a se acăța în sus pe garduri. Se seamănă în cuiburi ori în șențurile. Sîmburii ce voim a-i sămăna e bine ca înainte de a-i băga în pământ să stee cel puțin două zile în lapte dulce, unde înmuindu-se scoarța simburului, acestea vor pute răsări mai curând. Dar' fiindcă crastaveții iubesc gunoiul, cu prilejul sămănării e bine ca în fiecare cuib

înainte de a-i sămăna să se pună barem doi pumni de gunoiu putred și numai apoi pe acest gunoiu punem sîmburii și peste ei pământ. E de însemnat însă, că acestia se pot sămăna și la umbră, căci și umbra le place. Crastaveții după-ce sunt în cinci frunze se sapă prima-oară, ear' a doua-oară trebuie săpați înainte de a cuprinde locul dintre cuiburi. În decursul verei să se smulgă buruienile cu mâna, de oare-ce a-i mai săpa e peste puțină. Recoltarea lor însă încâtva se deosebește de celelalte legume, de oare-ce ei atunci sunt mai buni, când nu sunt nici prea mari nici prea mici de tot, adecă când ei sunt de mărimea mijlocie, când apoi culegându-se sau se consumă așa verzi ca sălată, sau să murează în apă pentru a-i ave astfel peste vara întreagă sau apoi se așează în oțet, pentru a fi păstrați pe iarnă, când apoi ei ne vor fi ca un supliment gustos și tare plăcut.

(Va urma).

Despre măiestrii.

XVI.

Tinicheri (pleuari). La această măiestrie erau aplicați până mai ieri-alaltăieri numai străini, Sași, Unguri și Jidani. În timpul din urmă însă au prins a învăța această măiestrie și unii Români de-ai nostri de pe valea Someșului. Dar' cum o învățară? Cum putură. Se băgară câte pe un an servitori la Slovacia tinicheri ambulanti, cari umblă în România și pe la noi, parte cu sîrmă de legat oale, parte cu vase de tinichea, lucrate nu prea cu mult meșteșug. Dela acei Slovaci învățară dar' unii Români de-ai nostri tinicheria și o poartă mai mult în România. Dar' slăbuț cum o putură învăța delă niște tinicheri nu prea măiestri și în timp foarte scurt, totuși folos avură și au de ea cei-ce nu sunt prădători. Dar' dacă această măiestrie ar fi învățat-o de tineri, delă măiestri cum se cade, atunci ce foloase le putea aduce! De sigur că mult mai mari. Deci să nu disprețuim nici această măiestrie, ori-cât ni-s'ar părè de neînsemnată.

Templăria (măsară). Este o măiestrie, din care ar pute trăi omenește

Călătorie spre iad.

Povestire de *Ioan Bochiș*, preot în Borșa.
(Urmare și fine).

La aceste sfaturi ce zici, iubite prietino!? Văd, că nu-ți plac sfaturile mele, — că dai din cap, — nu-ți plac camelele mele? Dară cugetă, ce mare deosebire e între aceea, că-ți dai banii împrumut lui Dumnezeu pe lângă sute și mii de procente, și ca om avut eși din lumea aceasta, sau că-ți slobozi banii și averea pe gât în jos, și ca un cerșitor ne-crebnic vei sta înaintea judecătorului celui mare, care îți va cere îndărèt toate câte ți-a dat în lumea aceasta. Bine te cugetă, și așa lucrează ca nici-când să nu fii cu părere de rău peste cele petrecute aici în lumea aceasta.

Incunjură școala diavolului! Ce-i școala diavolului? Școala diavolului nu-i alta decât cărcima. Hei, frate, precum din cele șapte păcate de căpetenie să

nasc alte multe păcate, așa din cărcimă es vorbele cele mai scandaloase, nespusele sudămi, certele și în urmă bătăile până la moarte. Dacă omul bețiv nu are bani de chefuit, să dimite la înșelăciune, la furt și nu se odihnește până nu își face sir de bani. În cărcimă se învață și jocurile în cărți, prin cari mulți oameni cu stare bună au ajuns cerșitori.

Vă voiu spune aci o întâmplare, care nu-i poveste, ci adevăr curat. Un lemnar a avut lipsă de un ajutor la cioplitul lemnelor, și nu peste mult 'i-se și imbie un om flămânzit, slab îmbrăcat, care se tocmește cu lemnarul cu un preț mic de 40 cruceri la zi și mâncare. Mai multe zile omul a lucrat cu toată silința, încât lemnarul a fost mulțumit cu sporul lui, fără să se căiască peste soarta lui miseră, sau să grăiască pe cineva de rău. Sta măiestrul pe gânduri, că un om lucrător atât de harnic, silitor și cu frică creștinească cum a

putut ajunge la o stare atât de compătimitoare — din morar ce era el mai nainte, cât acuma locuște într'o căsuță slabă în chirie, și cu palmile abia își susține muiera și familia între cele mai mari lipse și neajunsuri. Într'o zi lemnarul voind a fi în curat cu soarta omului seu — îl întreabă, că într'adevăr a fost morar, și a lui proprie a fost moara, sau a ținut-o numai în arândă? Și ce nenorocire 'l-a adus în starea aceasta ticăloasă? La întrebarea pusă de lemnar suspină una omul meu din adâncul inimei, își implântă șecura în lemn și își roagă de stăpănu-seu să-i deo voe nițel să se odihnească până îi va povesti cazul trist care 'l-a adus la această stare tristă, că stând în picioare nu-i în stare să 'i-o povestească.

Am fost — zise el — ce-i drept morar, moara a fost proprietatea mea și 'mi-a curs bine laptele în păsat, am avut avere frumoasă, doi boi, trei vaci cu trei viței cât îi puteai rumpe în ge-

o familie două și pe la sate, ear' la orașe trăesc și se înavuțesc zeci și sute de familii din ea. După-cum trebuințele ni-se tot înmulțesc, după-cum casele ni-le facem tot mai mari și mai vederoase, după-cum simțim tot mai mare lipsa de mobile (unelte din casă) mai frumoase, așa crește lipsa măsurilor, a tēmplarilor. Că, mai înainte, casele erau cu ferestruici mici, în loc de sticlă era beșică; ușile erau făcute din săcure, scaunele tot așa, masa — unde era — asemenea era făcută mai numai din bardă, lăzile din lemn de fag. Toate făcute de »meșteri« de-ai noștri, bărdași. Dar' azi nu mai e așa. Azi ferestrele le facem mari și blănite și cu ochi de sticlă; azi ușile le facem mari, jiluite, blănite și cu țifini și încuietori de fer, ca și ferestrele, căci știm, că din casă nu ne-a scoate »domnul«, că nu-'i pe loc »domnesc«, că-'i pe grădina noastră; azi cei mai cu stare prindem a padimenta casele cu scândură jiluită, pe lângă ce podurile (plafondul) numai de scândură le facem chiar și cei mai săraci; azi nimenea nu se lasă în casă fără o masă vâpsită, scaune vâpsite, lăzi și cuiere zugrăvite. Deci azi simțim mai tare lipsa tēmplarilor, ca în trecut, și pe zi ce merge tot mai tare vom simți-o. Drept este și aceea, că în unele părți au început și câte un copil de Român a învăța tēmplăria. Și folos a avut de învățătura lui. Dar' și aceea e drept, că mai avem lipsă de mulți măiestri tēmplari. Mai în fiecare sat ar pute trăi câte unul. Deci se ne creștem cât de mulți tēmplari. Dar' se-'i învățăm la meșteri bine pricepuți, nu la ori-ce »strică scânduri«. Pe această cale la mii de tineri le-am da pânea în mână, pâne multă și bună și sigură. Că în 3—4 ani învață măiestria. apoi devin calfe și capătă plată frumoasă. Lucrând ca calfă câțiva ani își poate aduna ceva bani pentru începerea măiestriei. Că tēmplăria fără ban nu merge. Tēmplarul are lipsă de multe unelte și de scânduri. De nu le are, înzădar va ști lucra cât de bine. Deci se nu se încumete a deschide lucrătorea până nu are uneltele trebuincioase și barem 50—60 coroane de scânduri, cleiu, vâpsele ș. a.

I. P. R.

nunchi de grași, două iepe ca la domni și altele multe de toate, și mergēndu-'mi așa de bine treaba, din când în când mă duceam și la cărcimă, unde m'am învățat rău. S'a întâmplat odată, că venind dela tîrg, unde am vîndut doi mînzi cu 300 florini, m'am abătut într'o cărcimă de lângă drum, unde puțin am mâncat și am beut și câteva pähare de rachi. Nu peste mult intrară în cărcimă ceva Țigani, și acestia vîzēndu-mē în voe bună — ca din glumă zic se stau cu ei la cărți, și eu m'am învoit. S'a început jocul în cărți, care a ținut până în altă zi dimineața, și pentru mine a avut sfîrșit foarte trist, — pentru-că cei 300 florini toți 'i-am pierdut în cărți. În Duminica următoare tot cu acei ortaci earăși m'am pus la cărți, — cu nădejdea că banii pierduți îi voiu recăștiga, dar' vai, cărțile dracului! — perit-ar fi fost și numele celui ce le-a ghicit — mai înainte de ale pune în mâinile oamenilor, spre perirea lor, — nu se-'mi capēt

Articli economici.

— Avis. —

Cu provocare la înștiințarea noastră din zilele trecute, ne luăm voe a vesti pe membrii Reuniunii noastre agricole, că am *prelungit termenul* de 10 Martie până la 20 Martie n. c., *termin până la care eunt a se înainta aici cererile pentru împărțirea în mod gratuit a semințelor de tot soiul și descrise în amintita înștiințare.*

Din acest prilej aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrisul comitet gata este a *mijloci pentru ori-și-cine* 'i-se va adresa procurarea articlilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețurile:

1. Sēmēnță de *lufernă franceză*, prima calitate: un chlgr. 85 bani.
2. Sēmēnță de *trifoiu roșu*, de tot fină: un chlgr. 95 bani.
3. Sēmēnță de *iarbă engleză*: un chlgr. 35 bani.
4. Sēmēnță de *iarbă franceză*: o jum. chlgr. 60 bani.
5. Sēmēnță de *iarbă italiană*: un chlgr. 40 bani.
6. Sēmēnță de *napi de nutreț*, Mammuth, roșu, uriaș: un chlgr. 65 bani.
7. Sēmēnță de *napi de nutreț*, Oberndorf, galbini: un chlgr. 68 bani.
8. De *aceiași*, roșii, rotunzi: un chlgr. 68 bani.
9. Sēmēnță de *bostani* (dovleci), de aproape 10 chlgr. greutate, mai timpurii ca napii: o jum. chlgr. 1 coroană 60 bani.
10. Sēmēnță de *varză de Strassburg*, uriașă: 20 grame 26 bani.
11. Sēmēnță de *varză* (curechiu) de *Braunschweig*, uriașă de iarnă: 20 grame 20 bani.
12. Sēmēnță de *ceapă uriașă Rocca*: 20 grame 28 bani.
13. Sēmēnță de *ceapă uriașă rotundă Madeira*: 20 grame 28 bani.
14. Sēmēnță de *ceapă rotundă galbină de Zittau*, foarte trainică: 20 grame 30 bani.
15. Sēmēnță de *arpagic*: o jum. chlgr. 50 bani.
16. Sēmēnță de *orz de Hanna* se vinde în cătățimi de cel mult 20 litre à 20 bani.

banii pierduți, ci în desnădejduire 'mi-am pus în cărți boii. vacile și iepele de acasă. De acestea auzind creditorul cui îi datoream încă cu 200 florini din prețul morei, m'a provocat se-'i plătesc, și neputēnd a-'i plăti, m'a pîrit. La pertractare am căpētat o prolongare de plătire. Ziua plătirea a sosit, și eu nu am fost în stare să plătesc. A urmat pîră nouă, după aceasta earăși pîră pentru datorie, usură și cheltueli, advocați, esecutori până m'a scos din moară afară. Și eu cu tot dreptul pot zice, că cărcima în care am învățat beutura și cu beutura bătutul cărților, m'a scos din toate, și 'mi-a pus »în mână băta de cerșitor«.

O spun pățania aceasta la frunză și la iarbă, ca se învețe ori-și-cine din nenorocirea mea și care încă are timp și prilej să se întorcă de pe calea aceasta lunecoasă spre prăpastie«.

Pe când 'și-a gătat povestirea pățaniei, pe bietul om 'l-a năbușit plânsul,

17. *Legături de snopi*, foarte practice și trainice, 1000 bucăți $4\frac{1}{2}$ milimetri groase, 150 cm. lungi și circa 23 chlgr. grele cu 15 coroane 60 bani.

18. *Legături de snopi*, foarte practice, 1000 bucăți de aceeași grosime însă numai 130 cm. lungi și circa 20 chlgr. grele cu 14 coroane 50 bani. În pachete se vînd 20 bucăți 150 cm. lungi cu 4 coroane 20 bani și 200 bucăți 130 cm. lungi cu 3 coroane 80 bani, libere de porto.

19. *Legături de altoit Raffia*, foarte practice, un chlgr. 1 coroană 50 bani.

20. *Funi de Cocos* (de legat altoii), foarte trainice, un chlgr. 45 bani, 5 chlgr. 2 coroane.

21. *Rēșină de altoit*, fluidă, o cutie à 125 grame: 50 bani; à 250 grame: 1 coroană; à 30 grame: 20 bani.

22. *Etiquette de tinichea albă* pentru scrierea numirilor: 100 bucăți: 1 coroană 20 bani.

23. *Cucuruz »Regeleprețiilor«*, soi nou, care isbutește de minune la noi și se coace *deodată* cu soiul îndatinat (indigen). *Din un hectolitru=100 litre tului rezultă aproape sau și întocmai 3 ferdele=60 litre grăunțe*, așadar *îndoit* mai mult ca de obicei; un hectolitru grăunțe trage 73—78 chlgr. *Acest fel de cucuruz, atât de spornic și bun în toată privinta, merită cea mai călduroasă recomandare și ar trebui rēspândit la noi pretutindenea.*

Se vinde în cătățimi de câte 1, 2, 3 etc. ferdele à 20 litre (nu și mai puțin) *Prețul 2 coroane 50 bani de o ferdelă grăunțe alese*, prășite în hotarul Sibiiului.

Doritorii, cari vor trimite la adresa **Comitetului Reuniunii române agricole din comitatul Sibiiu** prețul cum și 12 bani pentru buletinul de expediție, 2 bani de chilogram pentru pachetare și 4 bani taxa de îmanuare postală — vor primi articlii comandați cu posibilă grăbire.

Sibiiu, 24 Februarie 1900.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

Demetriu Comșa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

ceea-ce vîzēnd măiestrul 'i-s'a făcut milă de nenorocitul, și din ziua aceea 'i-a mărit simbria.

Cunosc un om, care în trezție e cel mai de omenie, te poți înțelege cu el despre ori-ce lucru bun. Acasă cu muierea e cum se cuvine la un bărbat bun, e cu iubire cătră ea, cu băieții e tată iubitor, 'i-s dragi cât nu ar voi nici vînt rece se-'i ajungă. De merge la oraș nici la unul nu vine cu mâna goală, începēnd dela muiere până la cel mai mic băiat. Dară când bagă în cap putoarea jidovească, cu toți din cărcimă are val, dacă merge acasă — după datină târzîu seara — muierea îl așteaptă încălțată, îmbrăcată — că acuma știe ce o așteaptă. Întră în casă se uită în jur, muierea îl imbie cu cină, dar' lui nu-'i trebuie. Într'un târzîu întrebă pe băiatul cel mai mare — ca de 14—15 ani că unde-'i — băiatul doarme, — sbiară că isprăvit-a lucru cela și cela, — lucru care nu se ținea de băiat, — dar' numai

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

— Povețe pentru stîrpiroa gândacilor de Maiu. —

Stațiunea r. u. de stat entomologică a compus, ear' ministrul r. u. de agricultură a tipărit în broșurică următoarea instrucțiune; pe care comitetul central o a tradus în românește:

Gândacul de Maiu, cunoscut și sub numirea de cărbuș sau găinușe, precum și larva lui sau vermele alb, sînt deopotrivă stricăcioși pentru economia de câmp, vie și pădure, ca și pentru grădină. De oare-ce însă ivirea acestui gândac se socotește drept o cercare obștească, apărarea împotriva lui trebuie să se facă din partea tuturor, și §-ul 50 art. de lege XII. din anul 1894 despre poliția de câmp de fapt orînduește, ca cu prilejul ivirii gândacilor cu droaia, să fie stîrpiți într'un chip potrivit.

Fiindcă pentru-ca să ajungă la dezvoltare gândacul de Maiu, are lipsă în patria noastră — lăsăm afară ținuturile înalte, muntoase — de trei ani, de aceea gândacul de Maiu se arată în roiuri mari numai tot la trei ani, și adică neținînd seamă de unele abateri locale (când roiește gândacul acesta cu un an mai curînd sau mai târziu), de regulă iase la iveală în anii, cari se pot împărți cu 3, fără rest: astfel de an a fost 1896 și 1899 și va fi 1902, 1905 ș. a. Drept aceea stîrpiroa gândacului vine la rînd tot la trei ani odată.

Pentru a-i pute stîrpi mai ușor, chipul cel mai ducător la țintă e să-i strîngem și să-i nimicim. Cu strînsul trebuie să începem când se arată dintâiu ca să-i stîrpi înainte de a-și depune ouăle. De oare-ce când e soare și cătră seară sboară gândacii mai neastîmperați, e mai bine să-i adunăm dimineața sau și ziua pe vreme nouoasă, când stau țapeni sau se prefac că-s morți, ușor se pot scutura de pe pomi. La adunatul lor trebuie să fim cu mare grijă la pomii, cari stau singuratici sau la marginea plantațiilor, pe cari mai virtos îi caută gândacii.

Lucrătorilor, cari adună gândaci e mai cu cale ale plăți după cătașimea

gândacilor, așadară după chilo sau litru (1 chilo are cam 1060 bucăți de gândaci), pentru-că în felul acesta îi îmbărbătam pe culegători; dar' fiindcă adunătorii în rîvna lor nu prea cruță arborii (cu deosebire pomii), e mai cumințe pe lângă o supraveghere potrivită să punem zileri pentru isprava aceasta. Astfel prevenim risipa de timp cu măsuratul încoaci și încolo, cum s'ar întempla dacă am tocni culegători plățiți după cât strîng.

De pe pomii mici scuturăm simplu gândacii; la pomii înalți întrebuițăm la scuturat cărlige cu coadă lungă, sau dacă sînt între culegători ficioși. îi punem să se sue pe pom și se scuture crengile câte una. Scuturatul se se facă repede, cu putere și se țină scurt timp, ca gândacul să cadă deodată; la clătinațul pomului încoaci și încolo gândacii acățați bine nu cad.

La cules mai cu scop e, să adunăm gândacii de Maiu în vase de lut cu gura largă, înlăuntru smălțuite și pe jumătate pline cu apă, pe cari înainte de a se umplea de tot, din când în când le turnăm într'un vas mai mare, (într'o bute sau puțină jumătate plină cu apă) sau într'un sac.

Stîrpiroa se poate face în mai multe feluri. Sau strivim gândacii pe un loc tare (pe drum) sau îi adunăm, ear' gândacii adunați în bute îi putem opări și vîrsa într'o groapă, pe care o vom astupa-o.

Gândacii adunați în mari cantități merită să-i folosim pentru pregătirea de gunoiu măiestrit, așa că-i amestecăm cu pămînt și var nestîns și cu rămășițe de turfă, cea din urmă împedecă mirosul neplăcut, produs de mulții gândaci, cari trec în putrezire. La cătașimea gândacilor, cari vrem să-i folosim trebuie să adaugem atîta pămînt, var sau turfă, cât e de lipsă, ca să-și peardă mirosul greu, produs de gunoiu.

Un alt mijloc însemnat de apărare împotriva gândacilor e și acela, că stîrpi larva lor, adică vermi cari trîesc în pămînt și sînt deasemenea foarte stricăcioși.

Cel mai potrivit prilej pentru stîrpiroa vermilor e scormonirea pămîntului,

săpatul și aratul. Vermii, cari ies la suprafață, la săpat și scormonit, trebuie omoriți, ear' la arat dacă sînt mulți vermi, e bine să lăsăm un om să-i culeagă după plug. Și aici e cumințe lucru de a jertfi câțiva cruceri pentru a-l face pe culegător să fie cu băgare de seamă la vermi. Unde sînt puțini vermi, acolo pentru 10—20 bucăți se pot plăti 1—2—3 cruceri, unde sînt mulți, acolo pentru 100—200 bucăți 5—6 cruceri, sau și mai mult.

Vermii încă îi putem întrebuița, și anume dacă sînt puțini, îi dăm la galițe, dacă însă sînt mulți, pregătim din ei gunoiu.

SFATURI.

Nutreț bun pentru găini.

Prin numeroase cercetări s'a dovedit, că găinile ouă bărbătește și se îngrășe, hrănite fiind cu un fel de pâne, ce se pregătește din trei părți cartofi sau crumpene forte și pisate cu două părți de țărițe de grâu sau de orz. Aluatul astfel dobîndit se pune la dospit și apoi se coace în cuptor deodată cu aluatul obișnuit de pâne. Îndată-ce s'a copt încâtva, se scoate afară, căci la din contră se învîrtoșează prea tare. Pânea numită se dă apoi găinilor în toate zilele în porțiuni mai mici sau mai mari, după împrejurări. Pentru-ca găinile se poată da cât mai multe ouă, e bine a se pune în hrană și puțin ardeiu. Anume la 10—12 găini se amestecă în aluatul de făină sau țărițe tot la 3—4 zile și câte o linguriță de ardeiu. După această nutrire dacă mai sînt și bine ținute, vor oua foarte mult. Trebuie însă să se bage de seamă, ca să nu se pună mai mult ardeiu, de cum s'a arătat, căci altfel ușor am pute băga boală între găini.

Știri economice.

De pe piața de bucate din Berlin se anunță, că acolo, ca și în alte mari orașe, prețul bucatelor, cu deosebire al grăului și ovėsului a scăzut.

Armăsari de prăsilă din comitatul Sibiu. Comisiunea comitetansă pentru prăsirea de cai face cunoscut, că la finea lunii curente vor fi trimiși la sta-

triste întemplări s'ar pute povesti tot ca urmări a vinarsului celui puturos.

Nu vezi tu, Române, că s'au lățit între noi lipitoarele satelor — ajutate și pîrtinite de stat, cu scop ca să mistue puterea materială și sufletească a Romînului. Cum omidele mistuesc frunzele de pe pomi, așa te scot pe tine din toată agoniseala ta, și când nu au ce a mai suge de pe tine, te împinge de spate afară din casa ta pîrîtească.

Eu vă zic, incunjuțați cărcîma — școala diavolului — care e calea ce duce la iad, vă îngrijii familia, cercați școala cea mare a creștinătății care e biserica lui Dumnezeu, în care puteți a învăța cum să trăiți în această lume ca să aveți de toate și să nu duceți lipsă, să nu fiți coada neamurilor, ci fruntea lor.

lea tot cu larmă și lovituri de sbiciu, mama la toți capetă câte una cu sbiciu, în urmă merge la cel mai mic, fără a-i zice ceva îl ridică de o mână și de un picior din pătulul seu până în pod, apoi îl lasă ca buzduganu se cadă jos. Se sparie băiatul, sare mamă-sa la el, îl strînge la pieptul seu, îl mîngăie, până atunci ceialalți toți stau în gledă și se uită la priveliștea tătâne-seu, la plînsul mamei lor, la țipetele celui mai mic frate, și lor nu li iertat să se miște unul de lângă altul. Vine rîndul de nou la ei, fiecare capetă câte una două cu sbiciu, — atunci se fac fugiți băieții — de-i vară să așează câte printr'o colniță, prin ieslea vitelor, de-i iarnă scapă sormanii pe la cei vecini, cari cu milă îi primesc pe vetrele lor, și blastemă pe aflătorul vinarsului, nimicirea și vrajba familiilor.

Vedeți, ce face vinarsul din omul pacinic când e treaz?! și totuși nu ni-se face a-l părăsi? Sute și mii deasemenea

ca să-i afle vina. Îl scoală din somn, îl pune înaintea lui, pentru-ce nu ai făcut lucrul acela? Băiatul tace — atunci face poac cu sbiciul îndoit peste spatele băiatului somnuros — băiatul țipotește, mamă-sa — ca mamele — sare între băiat și bărbat — atunci poac una cu sbiciul și la muier. Bărbate ce faci? — zice muieră cu lacrimile pe obraz îmi bagi băiatul într'o boală, că lucrul acela nu a fost al lui să-l isprăvească, fără al tîu. Taci, sbiară cătră muieră, că toată te sfarm. Pune băiatul bătut să stea lângă masă, merge la al doilea, îl scoală din somn și pe acela, făcut-ai lucrul acela și acela, eară un lucru care nu s'a ținut de băiat, — poac cu sbiciul peste spatele băiatului somnuros, — țipote băiatul, — sare mamă-sa earăși să scoată băiatul din mîna bărbatului, atunci muieră a doua poac o capetă cu sbiciu, — saracă mamă tu tot îndoit capetă! pune tata turbat băiatul lângă ceialalt, scoală pe al treilea, pe al patru-

ționile lor mai mulți armăsari erariali, unde vor sta până la finea lunii Iunie. Anume la *Alfina* 5 armăsari, la *Brad* 3, la *Hozman* 2, la *Șura-mică* 2, la *Marpod* 2, la *Apoldul-mare* 3, la *Sibiu* 7, la *Selimbăr* 3, la *Sesciori* 2, la *Sebeș* 2, la *Slănic* 3, la *Noerichiu* 3, la *Roșia* 3.

Convenție comercială. Între *România* și *Grecia* s'a încheiat o convenție comercială în sensul căreia România va scuti de vamă vinurile, spirituoasele, stafidele și untdelemnul grecesc, ear' *Grecia* va scuti de vamă bucatele ce se vor trimite din România în *Grecia*.

FELURIMI.

— O diplomă. —

În veacurile trecute fu scumpa noastră țeară foarte adese-ori călcată de dușmani de dinafară, de Turci, Tătari, și alte neamuri varvare. Strămoșii noștri se ridicau atunci din mic până-n mare pentru a patriei scăpare și alun-gau pe dușman. Aceia, care se dovedeau a fi fost mai viteji, primiau dela domnitori (regii Ungariei sau dela principii Transilvaniei) cărți de nobilitate, în urma căror cărți erau stăpâni desăvârșiți peste cele serise în acele cărți. Unii se făcură pe astă cale stăpâni peste sate și ținuturi întregi, alții peste câteva familii dintr'un sat, ori și numai peste moșia ce o aveau în stăpânire. Pe astă cale se făcură nobilii (nemeșii) cei mari și cei mici.

Parte, la luptele cele crâncene, din toți locuitorii patriei, mai multă am luat noi Români, că noi suntem din veacuri uitate cei mai mulți pe aceste plaiuri. Era deci numai lucru firesc că și diplome de nobil să fi căpătat mai mulți Români decât alte nații. Așa a și fost. Numai cât — spre rușinea lor și spre paguba noastră fie zis — cei mai mulți nobili Români, se căsătoriră cu fete străine, aduseră în casă limbă și lege străină, se renegară și le era rușine a se numi Români. Pe această cale s'a renegat pătura cea mai aleasă, mai cultă și mai avută a noastră și a trecut în ceata străină a Ungurilor catolici ori reformați, și Unguri sunt până în ziua de azi. Dar' s'au aflat și familii nobile române care nu s'au lăsat ispitite de nime și de nimic și care până azi au rămas credincioase datinelor limbei și legii românești. Dela astfel de familii minteni-minteni ese la iveală câte o diplomă veche, din vremi uitate. Așa ni-a venit zilele trecute una (un transumpt-paria, copie întărită) prin care se adeverește nobilitatea familiei Bozac de Szakachi (cet. Sacaci) alias Czéran din Velcher, pentru bravurile arătate în lupte cu dușmanii patriei. Această nobilă familie, ca multe altele a rămas credincioasă limbei și legii românești, dar' daună — mult mai multe astfel de familii au trecut în tabăra dușmană.

Diploma aceasta se va publica în *Transilvania*, a cărei menire este să păstreze astfel de documente. Ea este dela anul 1606 (19 Febr.) de Stefan, principele Ardealului și transumptul de pe ea este făcut de Împăratul Ferdinand la anul 1840, ziua 16 Aprilie, întărită de Paul Istvánffi, secretar al guvernului.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Cele patru operațiuni fundamentale.

Patru modele de lecții de fond din Aritmetică.

Lucrate după planul Treptelor formale.

Pentru bieniul II. (clasa a III-a elementară nedespărțită), de **Iuliu Birou**, învățător în Tievaniul-mare.

(Urmare).

a) Rezolvarea mintală a problemei.

Să facem această lucrare mai întâiu mintal! Ce numeri avem de înmulțit? (... numerii 9 și 3). Din ce este compus numărul 9? (... din 9 unități). Dar' numărul 3 din ce este compus? (... din 3 unități). Cât a luat țeranul pe un berbec? (... 9 florini). Dar' pe al doilea berbec? (... tot 9 florini). Și cât a luat pe al treilea berbec? (... tot 9 florini). De câte-ori a luat țeranul câte 9 florini? (... de trei-ori). Cât fac dar' 9+9+9? (... 9+9+9=27). Care număr s'a adunat aci? (... 9). De câte-ori am adunat s'au repetat pe 9? (... de trei-ori). Care număr ne arată dar' de câte-ori să adunăm pe 9? (... 3). Cât fac dar' de trei-ori 9? (... de trei-ori 9 fac 27). Prin urmare câți florini a luat țeranul pe cei 3 berbeci? (... 27 florini).

b) Rezolvarea scrisală a problemei.

Acum să facem problema aceasta și în scris! Care număr ziserăți că se adună de mai multe-ori? (... 9). De câte-ori am adunat noi pe 9? (... de trei-ori). Uitați-vă la tablă! Ca să putem înmulți mai ușor scriu numărul 9, ce se adună sau se repetează de mai multe-ori, deasupra, și numărul 3, ce ne arată de câte-ori să adunăm sub el; dar' numai singuri fără numirile lor. Eată așa:

$$\begin{array}{r} 9 \times \\ 3 \\ \hline \end{array}$$

Așezați acum și voi pe caiete, sub probleme, numărul 9 și 3 așa, cum 'i-am așezat eu pe tablă! (Școlarii așează numerii). Ce semn trebuie să punem la dreapta numărului prim, spre a se cunoaște că aci este înmulțire? (... semnul $\times$, ori). Eată pun semnul înmulțirii la locul numit. Puneți-l și voi! Ce semn trebuie să trag pe sub numeri spre a-i despărți de rezultat? (... o linie orizontală). Eată trag și linia orizontală pe sub numeri, trageți-o și voi! (Școlarii vor ave așezați numerii problemei pe caiete vertical, așa, cum sânt așezați pe tablă și cum se ved așezați aici mai sus). Ce ați adunat sau repetat mai de multe-ori când făcurăm socoteala în minte? (... unitățile 9). Ce trebuie să repetăm mai de multe-ori și aci? (... tot unitățile 9). De câte-ori ați repetat unitățile 9 la socoteala în minte? (... de trei-ori). De câte-ori trebuie să le repetăm și aci? (... tot de trei-ori). Fiți atenți acum, că începem înmulțirea numerilor! Câte unități fac de trei-ori câte 9 unități? (... 27 unități). Câte zeci sânt în 27 unități? (... 2 zeci). Și câte unități? (... 7 unități). Ce vom scrie dar' dinjos de linie sub unități? (... 7 unități). Unde vom scrie 2 zeci? (... spre stânga dela unități). Ce număr sau rezultat am aflat?

(... 27). Cum am aflat noi acest rezultat? (... am luat pe 9 de trei-ori). De unde mai știm noi cât fac de 3×9 ? (... din tabela înmulțirii). Cu care din acești doi numeri este rezultatul de un fel? (... cu 9). Câți florini a luat dar' țeranul pe cei trei berbeci? (... 27 florini). Dar' când ați lucrat mintal ce rezultat ați aflat? (... tot 27 florini).

2. Despre cine am vorbit noi în problema aceasta? Ce a făcut țeranul? Cât a luat pe fiecare berbec? Ce ni-s'a cerut să aflăm? Ca să aflăm câți florini a luat el pe cei 3 berbeci, ce am făcut noi cu numerii 9 și 3? Cum am înmulțit mai întâiu? (... mintal). Cum am înmulțit în urmă? (... în scris). Cum am așezat numerii pe tablă spre a-i înmulți? De ce am așezat noi numerii unul sub altul? Ce număr am pus deasupra? Ce semn am pus la dreapta numărului prim? Pentru-ce? Ce semn am tras pe sub numeri? Pentru-ce? De unde am început a înmulți? Ce am înmulțit întâiu? Ce am făcut cu suma unităților și a zecilor? Ce rezultat am căpătat? Cu cine este de un fel rezultatul înmulțirii?

3. Cine știe să spună acum, cum se înmulțesc mai ușor numerii? Spune tu, N! Bine! Voiu șterge acum rezultatul dela înmulțire, pentru-ca să înmulțiți și voi singuri numai acestia așa, cum ziserăți și cum 'i-am înmulțit și eu mai nainte. Cine știe să facă singur această înmulțire? Să ese P. la tablă să lucreze cu voce tare; ear' voi ceialalți să lucrați în bănci pe caiete, dar' în liniște. Fiți însă atenți ca să nu greșiți! Lucrați!

Notă. Școlarii lucrează fără de nici o întrerupere din partea învățătorului, și numai în cazul când cel dela tablă greșește undeva, învățătorul, ori cei din bănci, — cu vocea acestuia — îl vor corege.

b) Problema II.

Să mai luăm o problemă, pe care încă o vom scrie, eu pe tablă și voi pe caiete!

Un decaltru de vin costă 6 coroane. Cât vor costa 4 decaltri?

Notă. 1. Pentru asociere se mai ia încă o a doua problemă analogă, — dar' despre alte obiecte, — și se rezolvează în același fel ca și prima problemă.

2. Terminate apoi ambele probleme, la finea Clarității, numerii acestora, atât pe tablă, cât și pe caiete, vor fi așezați și rezolvați astfel:

Înmulțirea.

La problema I.	La problema II.
$\begin{array}{r} 9 \times \\ 3 \\ \hline 27 \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \times \\ 4 \\ \hline 24 \end{array}$

(Va urma).

CRONICĂ.

Metropolitul I. Meșianu a fost primit luni înainte de amiază în audiență la M. Sa în palatul regal din Buda.

Comisari consistoriali inspectori de școale. Pentru a executa controlă mai rodnică asupra mersului afacerilor școlare și a da îndemn și înviațiuni, unde s'ar ivi lipsă, cu privire la toate afacerile ce aparțin instrucțiunii, consistorul arhidieceșan din Sibiu în ședința plenară din 19 Februarie a numit pentru școalele confesionale de sub jurisdicțiunea sa comisari inspectori școlari: pentru ppresbiteratele Brașov, Bran, Făgăraș și Treiscaune pe *Dr. Vasile Saftu*, paroch în Brașov; pentru ppresbiteratele Sighișoara, Cohalm, Mediaș și Târnava pe protoiereul *Mateiu Voileanu*, asesor consistorial; pentru ppresbiteratele Sibiu, Seliște, Mercurea, Avrigh și Agnita pe *Dr. Daniil P. Barciana*, profesor seminarial; pentru ppresb. Sebeș, Orăștie, Deva și Geoagiu pe *Ioan Droc*, ppresbiter în Mercurea; pentru ppresb. Zărand, Hațeg, Ilia și Dobra pe *Dr. Pavel Opreșă*, profesor la gimnasiul din Brad; pentru ppresb. Abrud, Câmpeni, Alba-Iulia și Lupșa pe *Sergiu Medean*, ppresbiter în Sebeș; pentru ppresb. Cluj, Turda și Unguraș pe protoiereul *Gregoriu Pletos*, profesor la gimnasiul din Năsăud; pentru ppresb. Dej, Solnoc și Cetatea-de-peatră pe ieromonachul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial; ear' pentru ppresb. Reghin, Bistrița și Murăș-Oșorhei pe ierodiaconul *Dr. Elie Cristea*, secretar consistorial.

Pe lângă afacerile școlare numiții comisari vor avea să se intereseze și de afacerile bisericesti-epitropești din parohiile de pe teritoriul inspectoratului lor, și despre cele esperiate a face raport detaliat consistorului.

† **Ioan Marin**, paroch gr.-or. în Crisbav, a răposat Mercuri (21 Febr. n.) în etate de 46 ani și al 23-lea al preoției. Inmormântarea i-s'a făcut alaltăieri (24 Febr. n.) în cimiterul gr.-or. din Crisbav. Il deplânge soția sa Maria n. Popovici, fiul Ioan, frații George, Nicolae și Vasilie, sora Paraschiva m. Tulbure, și numeroase alte rudenii.

Fapte creștinești. D-na Paulina Imbuzan din Diviciorii-mari a dăruit bisericii din *Recea-Silvaniei* un rind de ornate pretești, doi prapori și un patrafir, în preț de 200 coroane.

Pentru repararea celor două clopote sparte ale bisericii gr.-or. din *Batania*, episcopul Svetozar Roșu a dăruit 282 fl., ear' poporeanul Ioța Boariu 133 fl.

Umăr la umăr! *Cinstea* din comitatul Aradului e o comună mică și săracă, dar' cu oameni cinștiți, toți Români, afară de câțiva venetici neînsemnați. Rămânând comuna aceasta fără notar, voi solgăbirul să le pună un Ungur cu ori-ce preț. Erau 3 candidați de Ungur. Oamenii noștri însă au înțeles că unul din concurenți are post mai bun decât cel dela ei și că numai așa a concurat, ca să se plătească poate de cei mai mari. Și oamenii pe el l-au ales. Dar' n'a venit să-și ocupe postul. Ear' la a doua alegere a concurat și un Român și așa oamenii l-au ales pe acela, evând mai mare încredere în sângele lor, decât într'un străin. Bine făcuseră! Cinste să le fie! Așa ar trebui să facă toți Românii de pretutindenea, să nu-și dea votul la străini, câtă vreme au concurenți din neamul lor.

George Cosbuc, poporarul poet, zilele trecute a fost decorat de M. Sa Regele Carol I. cu ordul *Benemerenti* cl. I. pentru merite literare.

Administrația „Revistei ilustrate” publică următorul avis:

»Rugăm pe stim. d. ce au abonat foaia noastră pe a. c. să fie liniștiți pentru întârzierea ei, căci în scurt timp vom fi gata cu aranjamentul tipografiei noastre proprie din nou înființând și atunci vor primi toți numerii restanți și vom continua edarea în ordine, ear' pe cei-ce nu s'au abonat până acum îi rugăm să grăbească cu trimiterea abonamentului, pentru-că esemplare întrecătoare nu vom tipări.»

Un act criminal. Ni-se scrie din Riciul-de-Câmpie, că din prilejul iubilului de 25 ani al Escelenței Sale Metropolitului *Victor*, preoții tractului *Pogăceleii* în frunte cu dl viceprotopop s'au adunat în școala cea frumoasă din Riciul-de-Câmpie, ca să trimită o adresă de felicitare Metropolitului lor. A venit însă primarul comunei Riciu la ei cu ordin dela notarul comunei, ca preoții numai de cât să părăsească școala, pentru-că adunarea aceasta nu e înștiințată forului competent!

Ei bine; stat de drept e acesta, dle Széll?

Coroane eterne. În loc de coroană pe sicriul regretatului *Iuliu Pipos*, familia dlui Aron Densușian a trimis 25 lei la masa studenților români din loc.

Avis. Conform programului general de data 22 Ianuarie a. c., publicat deja în ziarele noastre, modificat însă încâtva din cauze neprevăzute, subscrișul voiu ține prima prelegere economică din stupărit *Duminecă, în 4 Martie st. n., la orele 4 d. a., în sala cea mare a școlii din Seliște*, și anume despre: *Rentabilitatea stupăritului. Regina, albinele lucrătoare și trântorii.* Nutrirea și activitatea albinelor (faguri-miere). Coșnițele obicnuite (imobile): Stupina.

Aducând aceste la cunoștința onorpublic din Seliște și jur, îl rog să iee parte în număr cât mai mare la această prelegere.

Sibiu, în 28 Februarie 1900.

Romul Simu.

Demonstrație pentru părtinirea Burilor. Profesorul *Tille* dela universitatea din Bonn, care acum ține prelegeri la universitatea din Glasgow, a scris într'un ziar din Berlin un articol favoritor Burilor. Pentru aceasta universitarii din Glasgow au atacat pe *Tille*, care s'a refugiat în sala unui coleg al seu. Studenții s'au răsunat apoi asupra paltonului lui *Tille* și asupra altor două pe cari profesorii și-le lăsaseră în sală; între injurături și sbierete le-au tăiat în bucăți. *Tille* eșind mai târziu din sală, a fost prins de studenți și dus afară din palatul universității, ca să-l arunce în apă. Un alt profesor și rectorul au alergat în ajutorul lui *Tille*. Studenții poșteau, ca *Tille* să se roage de iertare. La aceasta rectorul li-a răspuns, că *„un gentilom nu cere iertare dela o miserabilă haită de oameni descreerați.”* Acest răspuns neașteptat a surprins așa de mult pe voinicoșii demonstranți, că s'au lăsat de demonstrare și unul câte unul s'au depărtat de acolo rușinați și opăriți.

În costum național. Ascultătorii maghiari dela academia de drepturi din Oradea-mare au hotărît să poarte costum național maghiar.

Lângă biserica Sf. Mihail din Cluj câțiva lucrători având să sape un canal au aflat mulțime de schelete din timpuri străvechi. Pe întindere de 6 metri lungime și 2 metri lățime pământul era plin de schelete de om.

Pentru industriași și comercianți de lemne. În biroul camerei comerciale și industriale din Brașov se află espus un conspect despre materialul de lemn înștiințat spre vânzare pe 1900 din partea posesorilor de păduri. Conspectul s'a compus în ministerul reg. ung. de agricultură.

Școala de agricultură dela *Herestrău* (România), precum cetim în *„Drapelul”*, se va desființa cu 1 Aprilie. E vorba să se desființeze și facultatea de medicină dela universitatea din Iași.

Cai ungari în Transvan. La târgul de țeară din Becicherecul-mare, ținut la 24 Februarie, doi emisari englezi au cumpărat pe seama armatei engleze 5000 de cai cu cele mai urcate prețuri.

Apucături jidovești. Din Alba-Iulia primim următoarele: »Cele cuvântate de *Egan* la *Muncaciu* despre Jidani nu sunt numai pentru ținutul Maramureșului potrivite, ci se nimeresc pentru manoperile Jidanilor din țeara întreagă. Ca dovadă fac cunoscut, că arendatorul bunului episcopului romcat. din Alba-Iulia, *Jidanul Jonas* a cuprins alvia râului *„Ampoiu”* și oprește pe locuitori a duce nășip din vale și numai cu taxa de 10 bani concede a se duce câte un car de nășip. Asemenea face și *Jidanul Mendel Mano*, care ca proprietar în comuna *Barabanți* încă a ocupat acolo alvia *Ampoiului* și cere taxe pentru nășip. Fluviile și drumurile sunt avere publică după lege; dar' Jidanul nu vrea să cunoască aceasta; apoi domnia dela administrație nici grije n'au că poporul este jupuit.»

Un nou atentat a lui Lucheni. Uciagașul Împărătesei-Regine Elisabeta, de necaz că direcția penitenciarului nu i-a conces mai mult de cât o carte pe zi, ca să cetească, a voit să ucidă pe directorul cu un cuiu de tinichea. S'a cerut să fie primit în audiență și fiind în birou singur numai cu directorul, s'a repezit asupra lui, ca să-l ucidă. La sgomotul luptei au intrat în birou păzitorii și au legat pe Lucheni. Drept pedeapsă, sceleratul a fost pus de nou în celă suterană întunecoasă, de unde numai odată pe săptămână e scos la lumină și aer liber.

Din profetiile lui Falb. Despre luna Martie prognosticul lui Falb spune, că temperatura câtorva zile ce urmează îndată după ziua critică va fi peste temperatura normală a anotimpului; în jumătatea a doua se va urca încă și mai mult. Cătră sfârșitul lunii vor fi multe furtuni și viscole. *Zile critice* vor fi în luna Martie următoarele: 1 și 30 Martie (de primul rang) și 16 Martie (de al doilea rang). Cea mai critică dintre toate zilele critice ale anului curent va fi ziua de 1 Martie.

Ca pe vremea Turcilor! Ziarul *„Budapest”* spune, că poporul din Poceiu (comitatul Bihor) a făcut cerere la vicecomitele, ca să depărteze din comuna lor pe notarul *Peley István*, care pentru o sumedenie de abusuri și nedreptăți comise față de popor, stă sub cercetare de mult timp deja. Între altele odată prinsese în ham lângă cai pe un biet om cu boală de inimă, ca să tragă și el la trăsura.

Învătător brav. Un abonent al foii noastre din Valendorf ne scrie cu multă bucurie despre bravul învățător de acolo, Filaret Deșorean. Ne spune că acest brav învățător face progrese foarte frumoase în școală, ear' afară de școală încă este un model de om harnic și de omenie, ear' în biserică face serviciul de cantor fără nici o remunerațiune, precum și socotelile bisericești le poartă d-sa fără a pofti ceva plată. Mai mult: Ca să poată procura cărți la școlarii cei săraci a făcut în 29 Ian. o petrecere cu declamări și cântări, după care a urmat joc și voe bună. Cântările și declamările le-au predat elevii conduși de acest brav învățător, și după acoperirea tuturor speselor împreunate cu petrecerea aceea, totuși au mai rămas vre-o 17 coroane pentru cărți la copiii săraci. Onoare ne face așa un învățător brav!

Petrecere în Pustiniș. În comuna Pustiniș (com. Torontal) în seara de 6/18 Februarie a dat tinerimea română cea dintâiu petrecere populară, sub conducerea învățătorului Teodor Daul. La această petrecere au luat parte și mulți bătrâni. Din cauză că sala a fost cam mică, o parte din popor a stat pe afară ca să audă, dar' mulți s'au întors la casele lor înapoi, căci nu mai era loc în sală. Petrecerea a avut succes peste așteptare, căci tinerimea a predat piesa teatrală »Noaptea de Sfântul George« și toți au jucat rolurile foarte bine. După teatru au urmat vre-o trei cântări. S'au jucat de tineri români cu multă dibăcie jocurile naționale »Calușerul« și »Bătuta«, care a introdus multă bucurie în inimile tuturor celor de față. Dar' cu toate că această petrecere a fost românească și predată de Români, mai pe urma s'au schimbat lucrurile pe dos. După ce au jucat tinerii jocurile naționale, în loc să joace tinerimea română vre-o Ardeleană, am auzit un sgomot între tinerii români, că am uitat să scriu, că la petrecere au fost invitați mai mulți slujbași din comunele vecine și aceștia voiau ca Români ca aranjatori să ese afară din sală cu muzica lor și să joace sub cerul liber; dar' ei, adică *impintenații* slujbași, să joace liniștiți »*csárdás*«-ul, căci ei aveau muzica lor. Neputând tinerii să joace afară din cauza frigului, li-s'a dat o sală mică și nepregătită, în care au jucat și 'și-au petrecut tinerii români. Tinerii nostri strigau că și Români au drept să joace în sala cea mare, că Români au împodobit sala cu lucrurile lor și Români au aranjat petrecerea. Dar' nime n'a pus seamă pe ceea ce strigau tinerii nostri. Rău a făcut învățătorul Daul, că nici nu-i auzia pe Români. Dar' mai rău a făcut când striga cătră muzica maghiară ca să zică »*egy csárdás lassan*« și juca cu multă bucurie în mijlocul *impintenațiilor* slujbași. Învățătorule, iubește-ți mai întâiu neamul din care ești născut și mai pe urmă prietenii și cunoscuții.

Unul dintre cei de față.

Tragedia miresei. O fată de familie de frunte din Rusia săptămânile trecute și-a sârbat cununia cu mirele ei. După cunio a așezându-se nuntași la masă, în cursul ospetului mireasa a fost cuprinsă repede de o boală; și se înholbaseră ochii și între văicărări grozave a căzut la pământ. Medicii au constatat turbare. Atunci și-au adus aminte părinții fetei, că astă-vară deja fiica lor cercetându-și o amică din comuna vecină fusese mușcată de un cloțan. Atunci i-se încuibase boala turbarei, care desvoltându-se încet a erupt asupra nenorocitei tocmai în ziua nunței. A treia zi după erumperea boalei fata a murit între chinuri groaznice.

Lucru vrednic de luarea aminte. Din Mărgău ni-se scrie, că în ziua de 14 Feb., cu ocasiunea sârbărei iubileului de 25 de când I. P. S. Dr. Mihályi, Metropolitanul Blajului este ridicat la gradul de episcop, s'a făcut începutul înființării unui magazin de bucate, din venitul căruia să se acopere cu timpul salariile învățătorilor. Frumos lucru este acesta, ce l-au pus la cale frații nostri din Mărgău, și vrednic de toată luarea aminte. E drept că și aici, ca și ori-unde, tot începutul e mai greu. Dar' începutul s'a făcut. S'au și înseris numai decât nouă inși, și adică: vrednicul paroch Romul Romoțan, not. Sikó Kanuth, inv. Ioan Mango, curatorul primar George Poptean și economii George Morariu, Onuț Capota, Toader Handra, Petru Ungur și George Ungurean. Nădăjduim că întreg satul va urma pilda acestor bravi fruntași și toți s'or înscrie și vor pune din rodul câmpului o părticică la acest magazin și nădăjduim că și alte sate vor face ceea-ce fac frații nostri din Mărgău!

În folosul școlii. Din Cenade ni-se scrie, că fiind lipsă de bance la școală s'au pus fruntași în înțelegere cu bravul lor învățător Nistor Tutela și au făcut o petrecere împreună cu o reprezentație teatrală — »Ruga dela Chisetu« — cu cântece frumoase și în urmă cu joc și voe bună. Astfel bunii nostri creștini au avut și o seară veselă și au adunat ceva și pentru bance școlare. Bine fac! Așa să ne ajutăm, cum putem, dacă nu avem fonduri pentru acoperirea tuturor lipselor.

Mulțumită publică. La colecta întreprinsă de domnișoara Maria Costea, membră a corului Reuniunii noastre, pentru cumpărarea icoanei Maicei Domnului, ce atiră asupra lădiței pentru banii veduvelor și orfanilor, au binevoit a contribui membrele corului: d-șoarele Maria Costea, Tecla Florian, Elena Mureșan, cu câte 2 cor.; Elena Călborean, Elena Baci, Elena Vintilă, Elena Mohan, Ana Ciontea, Paraschiva Buian, Ana Mihăilțan, Betti Veza, Elena Grindean, Elena Sârbu, Paraschiva Stoica, Maria Melțer, Eva Marcu, Evelina Luca, Paraschiva și Elisaveta Buzdughină, cu câte 1 coroană. D-șoare Eug. Grecu și Silvia Nicula au binevoit a coase cu litere de aur și pe catifeaua albastră, ce împrejmuște icoana inscripția: »Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică«.

Pentru această faptă creștinească bine primită și oamenilor și lui Dumnezeu, aducem sus amintitelor d-șoare mulțumita Reuniunii noastre.

Sibiu, 28 Februarie 1900.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vict. Tordășianu,

G. Poponea,
pres.
notar.

— Din prilejul petrecerei aranjate de elevii școlii noastre populare gr.-cat. din Șird, în 1/13 Ianuarie a. e., întrând mai multe suprasolviri, ținem să aducem și pe această cale cele mai călduroase ale noastre mulțumiri tuturor stimabililor domni suprasolvenți, și anume:

Ioachim Totoianu 3 cor. 60 bani; Moisa Mețes 2 cor. 20 bani; Enea Pop Bota 2 cor.; Nicolau Anca 2 cor.; George Totoianu 2 cor.; Aureliu Pop Bota 1 cor. 40 bani; Andreiu Silviu 1 cor. 40 bani; Avram Vasile 1 cor. 40 bani; Molnár Sándor 1 cor. 40 bani; Singer Adolf 1 cor. 20 bani; Ioan Sava 1 cor. 20 bani; Iosif Ciobota 1 cor. 20 bani; George Lascu 2 cor.; Gavrilă Rațiu 1 cor.; Anghel Stefan 1 cor.; Deutsch Jakab 1 cor.; Nicolau Hada 1 cor.; Czövek Robert 80 bani; Ioan Dumitreanu 80 bani; Vasile Buciardeanu 80 bani; Ilie Dumitreanu 80 bani; Köszner Iosif 80 bani; Ioan Medrea 80 bani; Ioan Domșa 60 bani; Iacob Muntean 60 bani; Ioan Vasiu 40 bani; Ioan Ursa 40 bani; Octavia Maxinu 40 bani; Severean Pop 20 bani.

Tot cu această ocaziune exprimăm mulțumitele noastre spectatului domn Petru Pop, jude reg. în Brașov, care a binevoit a dărui pe seama bibliotecii noastre școlare suma de 10 coroane drept cunună nevastă pe monumentul decedatului său frate George Pop din loc.

Corneliu Mețes, Ilie Milaciu,
controlor. cassar.

Posta redacției și răspunsuri.

Dlui S. B. în Comloș. După trecerea zilelor prescrise în lege, nu se mai poate face anunțarea plenipotențiatului, decât în cazul, când plenipotențiatul moare sau nu vrea să mai figureze ca plenipotențiat, și astfel e necesară numirea unui nou plenipotențiat.

Abonentului nr. 8707. La întrebarea primă nu-ți putem răspunde, pentru-că nu știm cum e usul în comună, ce hotăriri sunt luate din partea reprezentanței comunale. La a doua întrebare răspundem, că banii comunei pot fi folosiți numai în scopul pentru care au fost prelininați. Reprezentanța comună poate decide însă și altcum! Pentru darea prea mare se face recurs la direcția de finanțe!

Abonentului nr. 10018. Trebuie să te adresezi unui avocat. În treburi de proces nu putem da sfat de aici.

C. M. în Pătrăuș (Bucovina). Posta la Doștat este Cunța (ung. Koncza). De altcum le-am cerut și noi să le publicăm; poate să le primim.

I. Z. în C. abon. nr. 127. Cărțile postale trimise în România costă 10 bănuți (filieri) și scrisorile din comitatele mărginașe tot atâta.

I. B. în Rem.-Lunca. Lucrul d-tale nu se ține de foi, e privat. Mai fă arătare la consistor; dar' oare ai în scris că *pe viață* 'ți-s'a dat locul?

P. R. în Șuștra. Nu ne scrii ziua cununiei și numele miresei, care asemenea ar trebui amintită pe lângă frumoasa viferiță d-ra *Veturia Dorea*.

Ilie Igna în Felső-Köbánya (Brașov) și dl *Ioan Dologa în Borgo-Tiha*, sunt încunoștințați că »Foia« le merge de aici regulat, dar' dela posta de acolo ni-se retrimite nrii. Oare ce-i cauza? Rugăm a fi avisați.

Abonentului nr. 8816. Numeri din anul 1897 și 1898, nu mai avem.

Mai multor abonenți. Numerii 1 și 2 ne rugăm să nu-i mai reclamați, că ni-s'au gătat; trebuia să trimiteți abonamentul mai curând.

Abonentului nr. 9588. Mineile pe 12 luni se află la tipografia archidieceșană în Sibiu, frumos tipărite, cu litere latine mari, ca să fie lesne de cetit. Toate legate în piele costă 86 fl. (172 coroane).

Abonentului nr. 1092. Osul mort ce s'a ivit din senin la vacă, pe cât știm n'are leac. Poate viterinarii mai pricepuți de nu s'or lega să o vindece. Cercați la unul din orașul apropiat.

G. M. în Tic-rom. Tractatul despre bibliotecă se va publica și eventual și statutele. Mulțumite.

Abonentului nr. 202. Cere un preț-curent românesc dela fabrica Rieger din Sibiu; îl capeti în cinste, de acolo apoi poți vedea care ar fi pentru locurile d-voastre.

Loc deschis.*)

Rectificare.

Cunța, 23 Decembrie 1899.

Role vești s'a scris despre o comună românească și despre preotul aceleia. Acea comună nefericită e Cunța, și acel preot, despre care s'a scris că a făcut speculă și țîrg din școală și învățător, că a falsificat documente prin subscrieri mincinoase etc. etc. sînt eu subscrisul, Ioan Petrașcu, paroch.

Și totuși mă aflu preot și paroch în funcțiune, nepedepsit de superiorii mei bisericești, nici de autoritățile politice, ba chiar nici admoniat; și cum se poate asta?

Eată pentru-ce, pentru-că numai un singur om a putut fi acela, care a făcut de atâtea-ori pîri la Venerabilul consistor, la dl ministru de culte, protopop, inspector de școli reg. și apoi singur tot dînsul m'a publicat în foile »Gazeta Transilvaniei«, »Tribuna« și mai mult și mai des în »Foaia Poporului«, dar' nu 'i-a succes pînă acum ca prin toate acestea să-mi pricinuiască vre-un rău, că scopul lui nu de dragul școlii și al poporului, ci numai pentru-că mă invidiază și a vrut cu ori-ce preț, a spesat chiar bani în direcțiunea asta ca să-mi poată face rău.

Acel om e fostul preot Ioan Oprean.

Onoratul public cetitor de mai departe nu ne cunoaște pe nici unul și de sigur a crezut tot ce s'a scris despre mine, în numitele foi, de aceea țin să declar, că nu am săvîrșit eu acele fapte rele, ci am avut datorința a mă sili ca preot a admonia și a certă tocmăi pe acela sus numit, ce m'a acusat, compătîmindu-l, fiind și dînsul poporeanul meu și 'i-am zis să se pocăiască, ca om b-

trân cărunt de 60 de ani, dar' mai de multe-ori cu vorbe bune.

În »Foaia Poporului« nr. 51 din 19 Decembrie 1899, unde repețește vînderea școlii și a învățătorului, subscrierea oamenilor în mod fals, ca să mă apăr de învinuire: îl întreb, că cine 'l-a pus peste școala și învățătorul din Cunța și dacă totuși are drept la aceasta ca poporean și contribuent la sarcinile de aici, apoi cine 'l-a autorizat să aibă grije și de Bozeni? Are dînsul vre-o slujbă acolo?

Dacă dînsul nu va răspunde, răspund eu, că dacă știe că m'am făcut vînzător de școală și învățător și dacă am înșelat oameni de au subscris în mod fals ca să fiu apărat în nr. 40 din »Foaia Poporului«, îl îndemn pe Ioan Oprean ca să mă ducă la justiție și acolo să mă judece, că după dînsul eu am făcut crimă vrednică de temniță și astfel să mă pedepsească cum se cade.

Doară nu-'i va fi milă de mine să facă aceasta, adevărat a mă da în judecată, cum nu 'i-a fost milă de poporeniile sei, când a fost dînsul preot, pe cari cu gramada 'i-a băgat în temniță la Aiud, în timpul lucrului de vară, unde au stat pînă-când s'a dovedit nevinovăția lor.

Ioan Petrașcu,
paroch.

Declarație.

Subscrișii membri ai comitetului parochial gr.-or. din Boz, după-ce s'a scris de nou învinovățirea în »Foaia Poporului« nr. 51, de I. Oprean din Cunța, din 31 Dec. 1899, asupra administratorului parochial gr.-or. din Boz, părintele Ioan Petrașcu din Cunța, și anume se zice, că părintele Petrașcu ne-a sedus prin aceea, că noi am subscris o rugare la consistor și că nu am subscris rectificarea din »Foaia Poporului« nr. 40 din 15 Oct., ca să-l desvinovățim.

Ne aflăm datori de nou a arăta, a declara și a mărturisi și aceasta nu din interese oare-care, ci numai ca curatul adevărat să ese la iveală subscriem tot aceea, că părintele administrator Ioan Petrașcu, de când administrează și parochia Boz, un an și jumătate a învățat și lucrat spre binele poporului și nu a făcut nici cea mai mică neînțelegere între noi gr.-or. și frații gr.-cat., ci din contră s'a silit și se silește ca să trăim în bună înțelegere și iubire frățească.

Ear' declarăm că acel, care a scris ca să-l învinovățescă este stăpînit de ură și calumnie, pățimaș și care nu ar avè să se amestece aici în Boz.

Boz, în 2 Februarie 1900.

Ioan Pățan, Mihailă Igna, Axente Marcu, Nicolae Cunțan, Samoilă Trăița, Ioan Pățan lui Miron, fost învățător, Vasile Cotîrlea, George Puțian, George Hila, Ioan Springian, prin Ioan Pățan, ca scriitor de nume.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș
Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

○ boltă

(local de prăvălie)

dimpună cu casă de locuit și cu toate superedificatele trebuincioase economiei se află de vînzare ori de închiriat (dat în arîndă) în comuna Sărata

Pentru deslușiri se se scrie la proprietarul [13] 1-1

Gavrilă Teșos,
în Sărata nr 66, u. p. Alsó-Porumbák

Pentru domnii economi!!

Cunoscuta firmă

Andreiu Rieger,

în Sibiu.

construiază pentru sîmînturile de primăvară, cele mai bune, mai ieftine și mai practice instrumente economice, precum:

pluguri schimbătoare

(original și patent Rieger),

mașini de sîmîntat porumb și napi

(cu 2, 3 și 5 rînduri),

mașini de săpat și prășit porumbul

(cu 3 și 5 sape).

Observare! Plugurile schimbătoare sînt introduse aici în țeară de susnumitul constructor și astăzi pretutindenea sînt puse în practică cu cel mai bun succes.

Mașinile de sîmîntat și săpat porumbul au aflat pînă astăzi recunoștința cu deosebire în părțile răsăritene ale Transilvaniei, unde mai ales sînt introduse.

De aceea onoraților domni p. t. economi li-se atrage atențiunea asupra acestor mașini, mai ales din motivul, că prin ele se cruță mult timp și o mulțime de lucrători.

[12] 1-3

